

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2021/2022– 2023/2024 (skrajne daty)
Rok akademicki 2021/2022

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Kultura regionu 1. Przedmiot do wyboru 7a
Kod przedmiotu*	IC4/48/F
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	1 rok, sem. II
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy/przedmiot do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr hab. Jolanta Kowal, prof. UR (członkini Zespołu Programowego kierunku studiów DiKS)
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Ewa Oronowicz-Kida (autorka programu)

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (ja- kie?)	Liczba pkt. ECTS
2			15						1

1.2. Sposób realizacji zajęć

w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzone są w formie zdalnej, jeśli wynika to z aktualnie obowiązujących przepisów)

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowy wiedzy o języku (zwłaszcza w zakresie fonetyki i leksyki); wiedza z zakresu historii i geografii Rzeszowszczyzny na poziomie szkoły ponadpodstawowej; ogólna orientacja dotycząca zagadnienia kultury narodowej.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Pogłębienie wiedzy dotyczącej kultury Ziemi Rzeszowskiej oraz prowadzonych na jej terenie badań etnograficznych i językowych.
C2	Prezentacja współczesnej kultury ludowej Rzeszowszczyzny (ze szczególnym uwzględnieniem folkloru słownego).
C3	Zdobycie umiejętności samodzielnej analizy językowo-kulturowej tekstów reprezentujących język mówiony mieszkańców południowo-wschodniej Polski.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student(ka) opisuje związki pomiędzy językiem i kulturą oraz charakteryzuje kulturę regionu w aspekcie specyficznych dla niego faktów językowych.	K_Wo3
EK_02	Student(ka) potrafi analizować informacje związane z językiem mieszkańców Rzeszowszczyzny pod kątem ich związków z kulturą; posiada umiejętność integrowania wiedzy z zakresu językoznawstwa i kulturoznawstwa.	K_Uo8
EK_03	Student(ka) potrafi samodzielnie gromadzić językowy materiał badawczy, dobierać metody i narzędzia badawcze oraz dokonywać prezentacji opracowanych zagadnień.	K_Uo8
EK_04	Student(ka) ma świadomość znaczenia języka w kształtowaniu odrębności regionalnej, dziedzictwa regionalnego.	K_Ko3

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
-

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Związki między językiem regionu i kulturą regionu*.
2. Badania etnograficzne Rzeszowszczyzny źródłem informacji o języku mieszkańców jej wsi.
3. Współczesny folklor słowny (świecki i religijny) Ziemi Rzeszowskiej i jego związki z rzeczywistością pozajęzykową.
4. „Osobliwy” folklor słowny Lasowiaków.
5. Zróznicowanie gwarowe Rzeszowszczyzny w przeszłości i współcześnie.
6. Antroponimia nieoficjalna mieszkańców wsi regionu rzeszowskiego.

* OZN. ZWIĄZEK Z BADANIAMI NAUKOWYMI PROWADZONYMI W IPID.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.4 Metody dydaktyczne

Elementy wykładu z prezentacją multimedialną, praca w grupach, dyskusja.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	ocena prezentacji, ocena wypowiedzi w trakcie zajęć	konwersatorium
EK_02	ocena wypowiedzi w trakcie zajęć, kolokwium	konwersatorium
EK_03	ocena wypowiedzi w trakcie zajęć, kolokwium	konwersatorium
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	konwersatorium

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ocena z przedmiotu jest wypadkową:

- oceny z kolokwium zaliczeniowego: 40% ostatecznej oceny
- oceny z przygotowanej prezentacji: 40% ostatecznej oceny
- oceny aktywności na zajęciach: 20% ostatecznej oceny

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	3
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, zaliczenia, napisanie referatu itp.)	7
SUMA GODZIN	25
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	-
Zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Czopek S., *Rzeszów-Rzeszowszczyzna. Przeszłość daleka i bliska*, Rzeszów 2000.

Karaś M., *O ludowych gwarach Rzeszowszczyzny*, [w:] *Z dziejów kultury i literatury Ziemi Przemyskiej*, pod red. S. Kostrzewskiej - Kratochwilowej, Przemysł 1969, s. 41-56.

Kłoskowska A., *Kultura*, [w:] *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku. Pojęcia i problemy wiedzy kulturze*, pod red. A. Kłoskowskiej, Wrocław 1991, s.17-49.

Tołstoj N. I., *Język a kultura (niektóre zagadnienia słowiańskiej etnolingwistyki)*, [w:] *Etnolingwistyka 5*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 1992, s.15-25.

Literatura uzupełniająca:

Kolberg O., *Dzieła wszystkie*, t. 35: *Przemyskie*, Wrocław-Poznań 1964.

Kolberg O., *Dzieła wszystkie*, t. 48: *Tarnowskie - Rzeszowskie*, Wrocław-Poznań 1967.

Kotula F., *Folklor słowny osobliwy Lasowiaków, Rzeszowiaków i Pogórzan*, Kraków 1969.

Kwaśnicka A., *Polsko-ukraińskie związki leksykalne w zakresie obrzędowości weselnej w gwarach okolic Przemysła*, Kraków 2005.

Oronowicz-Kida E., *Współczesne ludowe maryjne pieśni peregrynacyjne z powiatu jarosławskiego*, [w:] *Język religijny dawniej i dziś*, pod red. S. Mikołajczaka, ks. T. Węclawskiego, Poznań 2005, s. 475-480.

Oronowicz-Kida E., *Nowa rzeczywistość społeczno-gospodarcza we współczesnych piosenkach zespołu folklorystycznego z Piwody w powiecie jarosławskim*, [w:] *Nowe zjawiska w języku, tekście i komunikacji*, pod red. A. Naruszewicz-Duchlińskiej, M. Rutkowskiego, Olsztyn 2006, s. 227-233.

Oronowicz-Kida E., *Język współczesnych piosenek zespołu folklorystycznego z Piwody (w województwie podkarpackim) świadectwem troski o tradycyjną kulturę ludową*, [w:] *Sytuacja sztuki, spojrzenie na przełomie XX i XXI wieku. Zbiór studiów*, pod red. R. Bobryka, Siedlce 2007, s. 27-36.

Oronowicz-Kida E., *Rzeszowszczyzna w polskich badaniach etnograficznych i dialektologicznych*, [w:] *Literatura i język wczoraj i dziś*, pod red. E. Błachowicz, J. Lizak, Rzeszów 2007, s. 41-56.

Oronowicz-Kida E., *Wyrazy nacechowane ekspresywnie we współczesnych ludowych przyspiewkach weselnych z powiatu jarosławskiego*, „*Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Folia 62. Studia Linguistica IV*” 2008, s. 226-234.

Oronowicz-Kida E., *Współczesne przezwiska mieszkańców dawnego powiatu jarosławskiego*, ISBN 978-83--60678-12-1, Fraza, Rzeszów 2009, ss. 276.

Oronowicz-Kida E., *Oficjalne nazwy wiejskich ulic w województwie podkarpackim, Studium językowo-kulturowe*, ISBN 978-83-7338-986-1, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2014, ss. 428.

Oronowicz-Kida E., *Interferencje kulturowe w oficjalnych nazwach wiejskich ulic w województwie podkarpackim*, (w:) *Funkcje nazw własnych w kulturze i komunikacji*, red. I. Sarnowska-Gieffing, M. Balowski, M. Graf, ISBN 978-83-943050-3-1, Poznań 2015, s. 469-477.

Oronowicz-Kida E., *Dzik jedzie na Dziku, czyli nieoficjalne porejonimy w komunikacji potocznej mieszkańców województwa podkarpackiego*, (w:) *Kultura komunikacji potocznej w językach słowiańskich*, red. A. Piotrowicz, M. Witaszek-Samborska, K. Skibski, Wydawnictwo Nauka i Innowacje, ISBN 978-83-64864-89-6, Poznań 2018, s. 245-252

Oronowicz-Kida E., *Przyroda w oficjalnych nazwach wiejskich ulic w województwie podkarpac-*

kim, (w:) *Miasto - przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie*, red. M. Święcicka, M. Peplińska, ISBN 978-83-8018-218-9, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2019 s. 215-223.

Przybylska R., *O formule ludowych zamawiań chorób na Podkarpaciu*, [w:] *Kultura wsi podkarpackiej*, pod red. H. Kurek, F. Tereskiewicza, Kraków 2000, s. 95-109.

Ruszel K., *Leksykon kultury ludowej w Rzeszowskiem*, Rzeszów 2004.

Taras B., „A ty babo jadawito...” *Kulturowy prowadzącego językowy obraz kobiety w folklorze rzeszowskim*, „Zeszyty Naukowe WSP w Rzeszowie. Seria Filologiczna. Językoznawstwo 6” 2001,, z. 39, s. 71-86.

Akceptacja kierownika jednostki lub osoby upoważnionej